Dosarul nr. 2r-2675/23
(2-23086072-02-25r-31072023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Daria Sușchevici

**D E C I Z I E**

28 septembrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţa:
Preşedintelui completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorilor Iurie Cotruță și Ion Țurcan

examinând, recursul declarat de executorul judecătoresc Stoian Grigore împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2023, emisă la demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore privind aplicarea interdicției de a părăsi hotarele țării pe un termen de 6 luni în privința debitorului Condrea Alexandru, născut la***** IDNP *****, cu ultimul domiciliu cunoscut în r-nul. *****, s.*****

**a c o n s t a t a t :**

La 12 iunie 2023, executorul judecătoresc Stoian Grigore a depus în instanța de judecată demers privind aplicarea interdicției de a părăsi hotarele țării pe un termen de 6 luni în privința debitorului Condrea Alexandru, născut la***** IDNP *****, cu ultimul domiciliu cunoscut în r-nul. *****, s. *****.

În motivarea demersului executorul judecătoresc Stoian Grigore a invocat că, în procedura de executare silită se află documentul executoriu nr. 1-310 din 02.10.2020 emis de Notarul Public Palic Feodora privind încasarea de la Condrea Alexandru în beneficiul lui Mirovschi Alexandr, datoria în sumă totală de 4000,00 euro.

Executorul judecătoresc Stoian Grigore a indicat că întru executarea hotărârii menționate mai sus, de către executorul judecătoresc au fost întreprinse măsurile de asigurare a executării și acțiunile executare în conformitate cu prevederile art. 62, 63 ale Codului de executare ai RM.

Astfel, prin încheierea 176-16302/2023, s-a dispus intentarea procedurii de executare în baza documentului executoriu în cauză și numită în condițiile art. 62 Cod de executare al RM procedura de conciliere a părților, la care debitorul fiind somat legal nu s-a prezentat fapt confirmat prin înscrisurile anexate la demers. În urma interpelărilor făcute în adresa instituțiilor de stat, deținătoare de registre, precum și din informația parvenită nu au fost depistate și stabilit locul aflării bunurilor debitorului.

Conform solicitării creditorului urmărilor, acesta a solicitat aplicarea față de debitor a tuturor măsurilor în vederea executării documentului executoriu, astfel verificând baza de date ACCES s-a constatat că debitorul traversează frontiera de stat iar obligațiile prevăzute în procedura de executare nu le onorează, astfel este necesar aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării în legătură cu cele menționate.

Executorul judecătoresc Stoian Grigore susține că în adresa debitorului au fost expediate un șir de scrisori prin care a fost somat în repetate rânduri de a se prezenta la birou în vederea onorării obligațiilor asumate.

La fel, menționează că odată cu înaintarea documentului executoriu spre executare silită, de către executorul judecătoresc au fost întreprinse un șir de acțiuni în vederea executării documentului executoriu. Pe toată perioada procedurii de executare debitorul intenționat a tergiversat executarea hotărârii de judecată.

De asemenea, luând în considerație că suma debitorială este considerabilă și până la momentul de față nu este achitată, iar debitorul ignoră în continuare cerințele legale de a se prezenta, această situație face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, ținând cont că aceasta a fost informată despre acțiunile întreprinse, fapt confirmat prin anexele prezentate la demers, motivul necesității prezentării acestuia la biroul executorului judecătoresc îl servește necesitatea întocmiri actelor de executare silită în prezența debitorului, or legea prevede expres că la întreprinderea acțiunilor de executare silită prezența debitorului este obligatorie. Între debitor și creditor nu a fost încheiată o tranzacție de împăcare și nici nu i-a fost acordat un grafic de achitare, solicitând întreprinderea tuturor măsurilor în scopul încasării datoriei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2023, demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara în privința debitorului Condrea Alexandru, a fost respins ca neîntemeiat.

La 12 iulie 2023, executorul judecătoresc Stoian Grigore a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, soluționarea prin decizie a problemei în fond, cu admiterea demersului și aplicarea în privința debitorului a interdicției de a părăsi hotarele țării pe un termen de 6 luni (f.d. 49).

În motivarea recursului, executorul judecătoresc a indicat că la 05 iulie 2023, a recepționat încheierea sus menţionată, în urma examinării demersului privind aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării a debitorului, pe faptul neexecutării documentului executoriu nr. 1-310 din 02.10.2020, emis de notarul public Palic Fedora privind încasarea de la Condrea Alexandru Gheorghe în beneficiul lui Mirovschi Alexandr datoria în sumă totală de 4000 euro.

Astfel, cu motivele care au generat respingerea demersului înaintat, nu poate fi de acord, din mai multe considerente.

În motivarea încheierii, instanţa a făcut trimitere la faptul, că la solicitarea executorului judecătoresc de a fi dispusă anunţarea în căutare a debitorului, ultimul nu ar fi prezentat probe suficiente în vederea constatării faptului că debitorul nu se află la adresa vizei de domiciliu sau locul lui nu este cunoscut, or cu această situaţie nu poate fi de acord din considerent că tot instanţa prin încheiere a constatat faptul că potrivit înscrisurilor anexate şi anume a scrisorilor cu aviz acesta este plecat/nereclamat, iar instanţa a tratat aceasta precum că locul de aflare a debitorului este cunoscut, sau nu poate fi reţinută această situaţie ca un loc cunoscut de executorul judecătoresc atîta timp cît, atît înscrisurile prezentate, cît şi în încheierea emisă nu a fost reflectată adresa debitorului prin care executorul ar putea cita debitorul.

Mai mult, recurentul a indicat că din constatările făcute debitorul poate părăsi hotarele ţării ceea ce va fi o piedică în executarea documentului executoriu, or potrivit art. 64 Cod de executare, interdicţia de a părăsi ţara se aplică în cel mult 6 luni de către judecător, la demersul executorului judecătoresc, doar atunci cînd prezența debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu şi doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic un control privind necesitatea menţinerii acestei interdicţii, încheierea instanţei de judecată se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs. Demersul executorului judecătoresc privind interdicţia de a părăsi ţara se examinează pe baza materialelor anexate la demers, fără participarea părţilor, iar în cazul dat instanţa a ieşit din limitele judecăţii cauzei dând aprecieri şi folosind diferite procedee doar cu tentă de a respinge demersul, ceea ce presupune o încălcare a drepturilor creditorilor în procedura de executare în vederea reparării drepturilor consacrate în documentul executoriu, fapt prevăzut în art.10 al Codului de executare.

Un alt punct în respingerea demersului de către instanţă a fost menţiunea că la demersul înaintat executorul judecătoresc nu ar fi anexat suficiente dovezi în acţiunile întreprinse, iar în esenţă instanţa ar obliga executorul judecătoresc să întreprindă careva măsuri convenabile acesteia pentru a admite demersul înaintat, or aceasta este un absurd, instanţa prin astfel de motivaţii a ieşit din limita judecării cauzei, sau art. 64 Cod de executare, prevede alt ceva decît cele constatate în încheierea supusă recursului.

Alt punct în motivarea încheierii date se bazează pe faptul că executorul urma să citeze debitorul prin intermediul monitorului oficial sau printr-o altă modalitate, or în această situaţie executorul judecătoresc ar impune la cheltuieli suplimentare creditorul care ulterior v-or majora cuantumul datoriei faţă de

debitor. Mai mult, în motivarea demersului înaintat scopul acestor măsuri a fost anume pentru a informa debitorul cu minimum de cheltuieli, prin care odată admis la momentul stabilirii acestuia, organele de resort urma să informeze executorul judecătoresc, cît şi debitorul despre necesitatea prezentării acestuia în vederea executării hotărârii de judecată.

De asemenea, executorul judecătoresc a indicat că la capitolul aplicării interdicţiei de părăsire a hotarelor ţării, în cazul în care această măsură asiguratorie va fi aplicată, executorul poate să întreprindă acţiuni de executare silită, iar în cazul dat executorul este în imposibilitate să întreprindă careva acţiuni sau debitorul este indiferent la cele întreprinse.

Or, executorul judecătoresc fiind de bună-credinţă a prezentat instanţei copia scrisorilor cu aviz, prin care a dovedit faptul citării legale, anume acţiuni nu doar declaraţii, iar pe de altă parte instanţa a tratat înscrisurile după propria sa convingere, argumentându-şi poziţia contrar normelor legale şi anume a art. 64 Cod de executare.

În ceea ce priveşte măsurile solicitate acestea au scopul asigurării procedurii de executare în vederea asigurării procedurii de executare prin aplicarea unor interdicţii, iar pe cale de consecinţă debitorul v-a depune un efort în soluţionarea executării doc/ex, sau această măsură este un procedeu legal care nu ar încălca drepturile la libera circulaţie în condiţiile în care există o hotărâre neexecutată.

În continuare celor indicate este de menţionat, că potrivit prevederilor art. 16 din Codul de procedură civilă, hotărîrile judecătoreşti sunt obligatorii pentru toate autorităţile publice, asociaţiile obşteşti, persoanele oficiale, organizaţiile şi persoanele fizice şi se execută cu stricteţe pe întreg teritoriul RM.

Mai mult ca atît, Curte Europeană s-a pronunţat în jurisprudenţa sa sub aspectul obligativităţii hotărîrii judecătoreşti, statuînd că dreptul la un tribunal garantat de art. 6 alin. (l) din Convenţie ar fi iluzoriu, dacă ordinea juridică internă a unui stat contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă şi obligatorie să rămână inoperantă, în detrimentul unei părţi. Executarea unei sentinţe, a oricărei instanţe, trebuie considerată ca făcînd parte integrantă din „proces,, în sensul art. 6, (SC „Ruxandra Trading” contra României, Hornsby contra Greciei).

Totodată, Curtea europeană a reiterat în repetate rînduri că statul are obligaţia pozitivă să organizeze un sistem de executare a hotărârilor judecătoreşti, care să fie eficient atît în practică, cît şi în drept, precum şi să asigure executarea acestor hotărîri fără întîrzieri nejustificate, în caz contrar acest fapt angajează responsabilitatea statului în temeiul art. 6 paragr. I din Convenţia Europeană. De asemenea, a invocat prevederile art. 10 Cod de executare.

Luînd în consideraţie faptul că la etapa dată debitorul nu şi-a onorat obligațiile, ultimul poate părăsi regulat hotarele ţării fără nici un impediment, iar în consecinţă hotărîrea judecătorească va fi neexecutată apare necesitatea admiterii prezentului recurs cu aplicarea măsurilor solicitate în conformitate cu prevederile legii menţionate.

La 31 iulie 2023, conform Fișei de repartizare, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de recurs judecătorului raportor Nelea Budăi (f.d. 52).

*Verificând legalitatea încheierii judecătoreşti contestate, pe baza dosarului şi a cererii de recurs, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ conchide că recursul este neîntemeiat şi urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de fond, reieșind din considerentele ce succed.*

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii

Colegiul civil constată că, prin depunerea cererii de recurs la 12 iulie 2023, recurentul a respectat termenului procesual prevăzut în art. 425 CPC, or la materialele cauzei lipsește dovada legală privind recepționarea încheierii contestate.

În acord cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

Din materialele cauzei s-a stabilit că în procedura executorului judecătoresc Grigore Stoian se află spre executare silită titlul executoriu nr. 1-310 din 02.10.2020 privind încasarea de la Condrea Alexandru în beneficiul lui Mirovschi Alexandr, datoria în sumă totală de 4000,00 euro.

Totodată, prin încheierea nr. 176-16302/2023 de către executorul judecătoresc Grigore Stoian a fost intentată procedura de executare, iar debitorul a fost înștiințat legal despre intentarea procedurii de executare și citat pentru a se prezenta la sediul biroului executorul judecătoresc, pentru concilierea părților în procedura de executare, în temeiul art. 62 C.E.R.M, însă cu toate acestea, debitorul nu s-a prezentat și nici nu a adus la cunoștință executorului

judecătoresc motivul neprezentării.

La fel, prin încheierea executorului judecătoresc Grigore Stoian, menționată mai sus, au fost aplicate măsurile asigurătorii, în scopul asigurării executării documentului executoriu.

Prin încheierea executorului judecătoresc Grigore Stoian nr. 176-16302/2023 au fost aplicate măsurile asigurătorii și anume să informeze dacă debitorul dispune de conturi bancare în lei moldovenești sau în valută sau carduri bancare, iar în cazul depistării conturilor, de a fi aplicate măsurile de asigurare (sechestru) pe mijloacele bănești, dar nu mai mult de suma debitorială.

Conform răspunsurilor parvenire de la instituțiile financiare amintite, debitorul nu deține conturi sau careva mijloace financiare suficiente, ce ar putea fi urmărite în scopul achitării sumei debitoriale.

La 12 iunie 2023, executorul judecătoresc Stoian Grigore a depus în instanța de judecată demers privind aplicarea interdicției de a părăsi hotarele țării pe un termen de 6 luni în privința debitorului Condrea Alexandru, născut la***** IDNP *****, cu ultimul domiciliu cunoscut în r-nul. *****, s. *****.

Prima instanță, fiind investită cu examinarea demersului, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2023, a respins ca fiind neîntemeiat demersul înaintat.

Exprimându-și dezacordul cu încheierea instanței de fond, executorul judecătoresc Grigore Stoian a contestat-o cu recurs, menționând argumentele expuse mai sus.

Instanța de recurs consideră recursul neîntemeiat și pasibil respingerii, iar încheierea contestată întemeiată şi legală, reieșind din considerentele ce succed.

Prin prisma prevederilor art. 10 al Codului de executare, executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-şi îndeplineşte benevol obligaţiile. Executarea silită începe prin sesizarea executorului judecătoresc în condiţiile legii şi se efectuează prin orice formă prevăzută de prezentul cod, simultan sau succesiv, pînă la realizarea dreptului recunoscut prin documentul executoriu, pînă la achitarea dobînzilor, a penalităţilor sau a altor sume, acordate potrivit legii, precum şi a cheltuielilor de executare. Executarea silită se efectuează în baza unui titlu executoriu sau a unui alt document care, potrivit prezentului cod, este document executoriu.

În conformitate cu prevederile art. 21 alin. (1) al Codului de executare, executorul judecătoresc este unica persoană autorizată să efectueze executarea silită a documentelor executorii.

În conformitate cu dispozițiile art. 22 alin. (1) lit. x) al Codului de

executare, executorul judecătoresc este în drept: să solicite instanţei judecătoreşti, la cererea creditorului, aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărîrii judecătoreşti.

Potrivit art. 64 alin. (1) al Codului de executare, interdicţia de a părăsi ţara în cel mult 6 luni se aplică de către judecător, la demersul executorului judecătoresc, doar atunci cînd prezenţa debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu şi doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic un control privind necesitatea menţinerii acestei interdicţii. Încheierea instanţei de judecată se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs. Demersul executorului judecătoresc privind interdicţia de a părăsi ţara se examinează pe baza materialelor anexate la demers, fără participarea părţilor. Instanţa care examinează demersul poate dispune citarea participanţilor la proces şi a executorului judecătoresc pentru a se pronunţa cu privire la temeiurile invocate în demers.

Potrivit Recomandării nr. (2003)17 a Comitetului de miniștri ai Consiliului Europei din 09.09.2003 în materia executării silite, ”în procedura de executare urmează să fie găsit un echilibru între interesele creditorului și cele ale debitorului”.

În conformitate cu art. 27 din Constituția Republicii Moldova, dreptul la libera circulație în țară este garantat. Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

Art. 28 din Constituția Republicii Moldova prescrie că, statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.

Art. 54 din Constituția Republicii Moldova prevede că, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Prevederile alin. (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Conform pct. 1 art. 2 Protocolul nr. 4 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale oricine se găsește în mod legal pe teritoriul

unui stat are dreptul să circule în mod liber și să-și aleagă în mod liber reședința sa.

Totodată, pct. 3 al aceluiași articol prevede că exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

În același context, instanța de recurs reține că în speța Gochev contra Bulgariei (nr. 34383/03 din 26.11.2009)74, CtEDO reiterează că articolul 2 din Protocolul nr. 4 la CEDO garantează oricărei persoane dreptul la libertate de mișcare, inclusiv dreptul de a părăsi orice țară pentru o altă țară din alegerea persoanei la care el sau ea poate fi admisă. Orice măsură care restrânge acest drept trebuie să fie legală, să urmărească unul dintre scopurile legitime menționate la al treilea paragraf din Convenția menționată mai sus dispoziție și un echilibru corect între interesul public și drepturile individuale (a se vedea Baumann c. Franței, nr. 33592/96, § 61, CED 2001-V, și Riener v. Bulgaria, nr. 46343/99, § 109, 23 mai 2006) (punctul 44).

Totodată, Curtea a admis încă o dată că, în principiu, o astfel de interdicție poate fi în concordanță cu articolul 2 din Protocolul nr. 4 la Convenție, atât timp cât aceasta este justificată și numai pentru perioada în care servește scopului de a garanta recuperarea creanței. Cu toate acestea, Curtea a considerat că interdicția avea un caracter automat, fără vreo limitare în privința domeniului de aplicare sau a duratei acesteia și, prin urmare, nu era justificată și proporțională cu interesul legitim pe care se pretindea că îl urmărește.

La fel, Colegiul civil ține să remarce că la aplicarea față de debitor a interdicției de a părăsi țara ca măsură de asigurare a executării se poate recurge doar în cazurile când executorul judecătoresc anterior a aplicat măsurile de asigurare a executării, însă bunurile susceptibile de urmărire nu au fost identificate sau acestea nu sunt suficiente ori există informații că debitorul ar putea părăsi țara și acest lucru ar face mai dificilă executarea sau ar diminua șansele ei. În fiecare caz instanța de judecată va lua decizia de a aplica sau nu această restricție, pe baza probelor prezentate de către creditor sau executorul judecătoresc.

De asemenea, se reține că la aplicarea acestei restricții, legiuitorul impune o serie de rigori, cărora urmează să li se conformeze atât instanța de judecată, cât și executorul judecătoresc.

Prin urmare, în contextul situației de fapt constatată și a normelor de drept citate, Colegiul civil consideră întemeiate raționamentele primei instanțe cu privire la necesitatea respingerii demersului înaintat de executorul judecătoresc.

Colegiul civil consideră că instanța de fond în mod just a apreciat afirmațiile executorului judecătoresc Grigore Stoian expuse în demersul înaintat ca fiind declarative și nu impun necesitatea aplicării măsurii excepționale – interdicția de a părăsi țara pe numele debitorului Condrea Alexandru, impunându-se soluția de respingere a demersului înaintat.

Mai mult, Colegiul civil remarcă că executorul judecătoresc nu a prezentat nici o informație care confirmă că debitorul traversează frontiera de stat a Republicii Moldova. Or, sancțiunea aplicării interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni este o măsură care urmează a fi întreprinsă după depunerea unor eforturi rezonabile pentru a percepe datoria prin alte mijloace, astfel încât restricția să fie o ultimă soluție de natură a influența conduita şi responsabilitatea debitorilor pentru executarea titlurilor executorii.

Astfel, reieșind din cele indicate mai sus și conform normelor de drept material enunțate, instanța de recurs concluzionează că urmează a fi respins recursul declarat ca fiind neîntemeiat, cu menţinerea încheierii primei instanţe de respingere a demersului de aplicare a interdicţiei de a părăsi ţara pe un termen de 6 luni, faţă de debitorul Condrea Alexandru Gheorghe.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

**d e c i d e:**

Respinge recursul declarat de executorul judecătoresc Stoian Grigore.

Menţine încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iunie 2023, emisă la demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore privind aplicarea interdicției de a părăsi hotarele țării pe un termen de 6 luni în privința debitorului Condrea Alexandru, născut la***** IDNP *****, cu ultimul domiciliu cunoscut în r-nul. *****, s. *****.

Decizia rămâne irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Nelea Budăi

Judecătorii: Iurie Cotruță

Ion Țurcan